

2009

091216

Julpyssel hos Brunnsvikens trädgård

I år samlades 34 st pyssliga pysslare för att få till vackra och kanske unika julgrupper att ge bort eller att pryda julbordet med. Blåsig, bister snöväder ute byttes mot varmt, välkomnande glöggmys inne. Anna såg till att alla fick lite varmt inombords innan

Johan Orre tog vi och som vanligt visade sin kreativitet bland julväxter och -lökar. I helgen 5-6 december hade Brunnsvikens trädgård haft en amaryllisutställning och i det kalla rummet fanns dekorativt upphängda amaryllisar, som man

vattnar i stjälkarna, krukor mot svart bakgrund uppsatta på väggen med olika sorters amaryllis. En del hade jättestora lökar, blodröda blommor, små lökar men många som ger små amaryllisblommor, randiga, röda och vita. Ja, dit återkom många av oss under kvällen. Vackert var det! Det fanns också julrosor, azaléor och hyacinter i mängd och många, många andra växter att välja bland. Till sist kunde man toppa grupperna med mossor eller vit lav samt sticka i "bling-bling" i form av tomtar, änglar, kottar, paket eller något silvrigt.

"Det som du tycker är vackert - är vackert", sa Johan, men om fler kanske ska tycka detsamma fick vi vi massor med tips. Slutligen samlades de flesta framför brasan i caféet och mumsade i sig supergoda smörgåsar (jättegott hembakat mörkt bröd som finns att köpa med sig hem) och saffranskaka till kaffe eller te.

Tack Brunsvikens trädgård för ännu en julpysselkväll!

Trädgårdssupplevelser i Londonområdet

Kerstin Pettersson, medlem i

Trädgårdsamatörerna, berättade om och visade bilder från deras resa till olika trädgårdar den 10-14 juli 2008. Direkt från flygplatsen for de till [Denman's Garden](#). Det gällde att utnyttja tiden!

Därifrån visade Kerstin vackra bilder från planteringar med djärva blandkombinationer och blad i olika nyanser av grönt och rött. En bild visade tjugiga planteringar med en knallblå soffa i bakgrunden. Effektfullt! Även höga kronärtskockor är vackert bland blommor i flera färger och höjder. Det fanns gott om dammar med näckrosor och ett växthus med en stor änglatrumpet. På ett ställe hade man planterat olika sorters sedum i rutor och rundlar bland stenplattor. I växthus i England är det vanligt att man planterar växter i krukor nedsänkta i upphöjda odlingsbäddar med ett lager grus överst.

Vidare besökte de [Hampton Court Palace Flower Show](#), sommarens motsvarighet till Chelsea Flower Show, men i Hampton fanns också plantor till försäljning. Sista dagen på resan besöktes också en växtmarknad. Något som innebar att Kerstins hotellrum var fullpackat med växter efter en veckas inköp. Vad göra för att få hem allt? Tips: Skölj av jorden, stoppa plantan med blött papper om i plastpåse, packa tätt i resväska samt släng kläderna! Nåja, det går ju att knöla ner kläderna i en kasse kanske. Jorden får man smyga ut och slänga på lämpligt ställe; park - om möjligt

[Broadview Gardens](#) samarbetar med [Hadlow College](#) där trädgårdsarkitekter och -designers utbildas.

Naturligtvis kan man inte missa Sissinghurst Castle Garden. Läs mer [här](#).

I England har man tre sorters väder - samtidigt! Därför växer allt så fantastiskt där. Murar och häckar spelar också en viktig roll. Tyvärr klarar sig inte lika många växter i vårt klimat, så åk till Englands underbara trädgårdar och njut!

091112

Fröbyte hos Agneta

Det var precis som vanligt: Hela bordet i övervåningen blev fullt av påsar och byttor med frön av alla de slag. Eftersom endast 10-talet medlemmar hade tagit sig tid att komma denna gång, blev det gott om fröer till alla som ville ha och en massa över. Sedan vet man ju aldrig om det som eventuell kommer upp blir som man har trott eller som moderplantan såg ut. Blir det dubbla blommor, kommer de att dofta, blir det samma färg? Ja, det är detta som är så spännande med att sätta fröer. Perenna frön är det visst bäst att sätta redan nu (kanske i senaste laget?), för att de ska få en tidig start i vår.

Lycka till alla!

Gott var det att avsluta kvällen med trevligt prat och vinbärsfylld kaka. Godisskålarna var välfyllda också Tack, Agneta!

Växternas latinska namn

20-talet medlemmar fick uppleva att det är riktigt roligt att lära sig latin! Ida Trift från Botaniska Sällskapet (www.bsis.org) lärde oss något om grunderna i botaniskt latin - på ett mycket entusiasmerande sätt. Hon började med cyclamen (cyclamen hederifolium); cyclamen kommer från Kykladerna = öar i cirkel, jfr cyclius = cirkel, därav cykel, cyklisk. Hederifolium; Hedera = murgröna, folium = blad, dvs blad som murgröna.

Grammatik: ord som slutar på -us är maskulina, t ex croci-folius = krokus, ord som slutar på -a är feminina,

t ex percici-folia = blad som persika, ord som slutar på -is är maskulina eller feminina, ord som slutar på -um är neutrum, t ex aquileg-folium = akleja.

Ibland är namnet satt efter upptäckaren, t ex lobelia (lobelia laxiflora); Mathias de Lobel, laxiflorus = glesblommig och

laxi, latus betyder slapp, lös, spridd eller avspänd.

Ibland visar namnet att växten trivs i torra (aridis) jordar eller i kärr (uliginosa) eller vid vatten (aqua), aquatilis,

aquaticus = växter i eller vid vatten, pratensis = äng, arvensis = åker, sylvestris = skog, nemorosus = lundar samt solanum = trivs i solen.

Namnet kan också beskriva doften, t ex vitplister heter *lamium album*; lamia, lamium = plister och gulplister heter *lamiastrum galeobdolon*; gale = vessla, bdolos = stank, dvs "stinker som en vessla".

Ibland kommer grekiskan in, t ex *antha* som betyder blomma, jfr *flora* på latin. Chrys-antha, dvs guldgul blomma.

Foto: Arne Anderberg

Då kommer vi in på färger: albus = vit, argenteus = silvervit, lacteus = mjölkvid, niveus,

nivalis = snövit, marianum = vitprickig (från maria nyckelpiga alltså), zebrinus = randig (som en zebra), pallenscens = bleknande. Vidare fuscus = brun, ater = svart, ruber = röd, cinereus = grå, luteous = gulaktig samt cyaneus = blå.

Vi har ängsklocka (*campanula patula*), dvs campanula = klocka, ula = liten, patula = öppen. Så finns det gulsippa (*anemone ranunculoides*); anemone = sippa, ranunculoides = "som ser ut som en smörblomma", men ranunculus betyder liten groda (rana = groda, padda)!

Foto: Anne Andersson

Visst är det kul! Jag säger bara: MERA!

Allt du behöver veta för att lyckas i din trädgård

Det blev som väntat fullsatt i Amorinasalen när Bosse Rappne berättade om ovanstående. Jorden är det viktigaste! Ha tre komposter och använd den som är minst 3 år till att gödsla vårrabatterna. Använd inte konstgödsel. Låt allt stå kvar och vissna ner på hösten. Skönt. Det är mycket roligare att börja jobba i trädgården på vårkanten, eller hur? Räfsa bara in löv under buskarna, t ex rhododendron (då helst eklöv) på hösten. Klipp inte gräsmattan för kort, utan se till att gräset kan

konkurrera ut mossan i st f att använda mossrivare. Det tar visserligen några år, men tålamod är en nödvändighet i all trädgårdsskötsel. Plantera fler växter av samma sort och så tätt att solen ej når marken, för då kan inte ogräset gro.

Det var några av de goda råd som Bosse gav oss denna kväll.

Bosse började med att berätta att han är född och uppvuxen på Ulriksdal och bor kvar i samma hus som hans föräldrar bodde i, när de var trädgårdsmästare i Slottsträdgården.

Trädgården har funnits sedan 1300-talet, då man odlade foder till djuren. Sedan 1984 har Bosse drivit verksamheten. Förtaget är som en koncern med flera enheter under samma tak. Omsättningen är 44 miljoner per år. Antalet helårsanställda är 35 st och ytterligare fler under

högsäsong. Där finns numera allt som rör trädgård - inte minst ett härligt café - till skillnad från när hans föräldrar började för 50 år sedan med att odla meloner i odlingsbäddar av hästgödsel från Solvalla. Läs mer här: <http://www.rappne.nu/>

Växtbyte och äppelbestämning på Hersby

Den här veckan kom Gillets aktiviteter slag i slag; tre stycken på fem dagar. Avrundningen, på söndagen, var dubbelaktiviteten växtbyte och äppelsortbestämning. Denna gång hade vi träffen på Hersby under hembygdsföreningens höstmarknadsdag, så mycket folk rörde sig runt oss och var nyfikna och språksamma. Till sortbestämningen kom en strid ström vetgiriga besökare med äppelpåsar

i händerna. Det blev inte minsta lilla stiltje. Viveka Sproge klarade av att sortbestämma de allra flesta äpplena direkt, endast ett par stycken fick följa med henne hem för noggrannare studier. Det dök upp många sorter: Risäter, Grågylling, Katja, Sävstaholm och Filippa för att bara nämna några. Agneta assisterade och gav goda råd om fruktträdsvård; allt från beskärning till hur man bekämpar skov ekologiskt.

Växtbytet drog en lite mindre skara, men vädret var vackert och de som kom dröjde sig kvar länge för att diskutera plantutbudet, fika och umgås. Detta var första gången vi haft en träff på Hersby under en marknadsdag och intrycket blev mycket positivt. Det här måste vi göra om! Det gäller bara att beställa solsken...

090926

Föreningsmässan i Stinsens köpcentrum

Lördagen den 26 september hade alla Sollentunas föreningar möjlighet att ställa ut sig på Stinsen, för att visa alla shoppande Sollentunabor att de finns. Gillet fanns förstås med på ett hörn. Haidi och Lotta hade som vanligt arrangerat en trivsamt och inspirerande liten trädgårdshörna och fångade upp de trädgårdsintresserade som passerade. Tyvärr var det inte så många,

eftersom Gillet i platslotteriet blivit tilldelat ett utrymme på övervåningen, där mycket få personer passerade. Haidi (t v) och Lotta samt Åsa (t h) och Agneta, som byttes av i montern, gjorde sitt bästa för att fånga upp dem som kom i närheten, men det blev alltså inte någon trängsel precis.

Nåväl, det är i alla fall några fler sollentunabor som känner till Gillets existens numera.

090923

"När man vill ha allt" med Peter Korn

Sommaren 2002 träffade Peter Korn Mirjam och flyttade till henne i Eskilsby, som ligger söder om Landvetter. Hennes tomt bestod av 2 hektar vildvuxen skogsmark med en igenvuxen myr i mitten. Hit från Örkellunga (där han köpte sin första tomt endast 21 år gammal) flyttade Peter **sina 20 000 plantor** fördelade på över 4 000 arter.

Peter har sågat ner alla stora granar, men behållit ekarna. Han visade bilder på växter från alla världsdelar. Mest odlar han i stenpartier med betoning på sten i alla storlekar från bumlingar till sand. Det kan också vara anläggningar uppbyggda av torvblock i flera lager. Där finns t ex växter som trivs i öken, alperna, svenska fjällen, i skogen, djungeln eller i bäckravin samt ute på myren. Senaste projektet är ett nergrävt alpinhus med glastak!

Det tar längre tid för växterna att etablera sig i sand än i jord, men å andra sidan behöver de inte vattnas eller skötas om på annat sätt, när de väl har etablerat sig. När man planterar en växt direkt i sand, måste den mesta jorden tas bort från rötterna först - och vattnas förstås.

Peter Korns trädgård är en privat botanisk trädgård med växter från hela världen. Det är också en plantskola med försäljning av ovanliga växter. Det är öppet från april t o m september. Flera av oss köpte ovanliga växter som ska bli spännande att plantera. Ni som inte var där missade verkligen något! MEN ni kan läsa om Peter Korns trädgård på www.peterkornstradgard.se/

Utflykt till Ängsätters Perenner AB

29 förväntansfulla gillesmedlemmar hade denna söndag letat sig långt ut på Färingsö till Ängsätters Perenner. Jag tror att flera av oss aldrig varit så långt ut på ön tidigare.

Vi togs emot av ägaren Krister Lööf som - efter en kort introduktion om priser och vad vi fick välja och vraka mellan - släppte oss lösa. Några så förväntansfulla och "hungriga" trädgårdsentusiaster, med över 600 olika perenner i synfältet, har nog aldrig funnits! Efter 2-3 timmars ivrigt botaniserande i rad efter rad med ljuvliga perenner hade vi fyllt

våra lådor med hänsyn tagen till plånbok, ledigt rabattutrymme och tid för plantering. Så "skörden" bestod av allt från ett fåtal plantor till fulla vagnslaster. Alla såg glada och nöjda ut och uppskattade att vådrets makter bjöd

på sol under besöket.

Så här uttryckte en av deltagarna sin glädje över besöket: "Det var verkligen roligt att få följa med på dagens utflykt och bara få frossa i perenner. Bilen blev full och jag har under eftermiddagen legat på knä mellan skurarna och planterat och planterat."

Besöket var uppskattat och vi hoppas på att få återkomma under nästa år.

Ni som inte var med kan få mer information om Ängsätters Perenner på

<http://www.angsatersperenner.se/>

Trädgårdsvandring hos familjen Rylander

Trots att kvällarna nu mörknar tidigt så kom ett 20-tal besökare till Ulrika och Per Rylander, för att ännu en gång titta på deras välplanerade trädgård, ständigt i utveckling. Den här gången

höll Per med staketbygge som skärmar av tomten och skapar trevliga skyddade hörnor.

Ulrika planterar nya vackra rabatter med mycket sten och väl färg- och formavstämmda växter, många av dem inte helt vanliga. Här fanns brakved, magnolia, vingad benved, ljung, axveronika och mycket, mycket annat i läckra kombinationer. Nästan hela framsidan av tomten har skapats om de senaste åren sedan poolen och uterummet byggdes. På baksidan pågick ett estetiskt tilltalande arbete med att kväva kirskål - tänk att till och med sådant kan se vackert ut! Där fanns också ett parti naturtomt under återskapande, en kaninbacke som blivit ett vackert stenparti och en härligt blommande vit clematis, "Summersnow". Fikastunden var som vanligt trivsamt och underhållande i den tilltagande skymningen och kardemummakakans recept hoppas vi snart få se på receptsidan.

Trädgårdsvandring hos Shinobu och Jan Simon

Ett antal medlemmar strosade omkring bland allehanda ätbara odlingar. I växthuset hängde stora gurkor och det var fullt av tomater; både gula och röda. Utanför stod majsen meterhög. Körsbärsträden älskas av fåglarna! Ett gammalt äppelträd, halvhögt numerat och ihåligt kämpade tappert med att skapa grönskande kvistar och kanske kommer något äpple nästa år. Stort jordgubbsland bredvid potatis- och kryddland hade redan avgivit sina gubbar (det är ju augusti nu), och gillas av både värdfolk och barnbarn. Dignande bärbuskar kommer att plockas och Shinobu kokar sylt och Jan lägger in päron. Ja här finns mycket godis att njuta av under resten av året. På framsidan av huset finns faktiskt blommor och icke ätbara växter i krukor och rabatter. Hur hinner dom?

090819

Trädgårdsvandring hos Eva Holmgaard

15-talet medlemmar hade letat sig upp till Viby för att beundra Evas trädgårds-färdigheter. Redan förra sommaren hade Eva hunnit plantera en hel del på sin då nyinköpta radhustomt. I år prunkade rabatterna med bl a dahlior och läkemalva. Där fanns också purpurpilört och mycket mer. Allt var mycket välplanerat och trivsamt.

Förutom Evas trädgårdskunnande kunde vi konstatera ytterligare en för oss besökare angenäm färdighet; Eva bjöd nämligen på tre olika sorters pajer, var och en av dem så välsmakande att de flesta av oss inte kunde motstå frestelsen att ta om mer än en gång.

Tack Eva för en härlig sommarkväll!

(Recept på björnbärspajen finns på hemsidan under "Recept".)

090812

Marabouparken

När alla 25 gillesmedlemmar var samlade, började guiden med att berätta att Marabou etablerades i Sundbyberg 1916 som ett dotterföretag till det norska chokladföretaget Freia. Under 30-talet erbjöds Marabou att köpa den intilliggande tomten, Sundbybergs gård, av Sundbybergs stad på villkor att även allmänheten fick tillgång till den park som man planerade för personalen. I arton år, mellan 1937 och 1955, arbetade den framstående landskapsarkitekten Sven Hermelin med parken. Viktiga influenser i arbetet var Freias anläggning i Norge och det engelska chokladföretaget Cadbury's fabriksanläggning i Bourneville. (Läs mer [här](#))

I dag är arbetet i full gång med att bygga en konsthall. Vi vandrade runt bland blommande växter (paradisblommor, Afrikas blåa och vita liljor, dahlior, hösthortensior, verbenor, tobaksblommor och mycket annat). Vid "barnvagnsentrén", alltså i närheten av plaskdammen, finns en skulptur av lekande björnar i brons, gjord av den norske konstnären Gustav Vigeland (1869-1943). Vid dammen står också en vacker hjortskulptur i brons av Arvid Knöppel (1892-1970). Vi vandrade vidare till Eric Grates (1896-1983) "Förvandlingarnas brunn" som är utformad som en föntän. Bror Hjorths (1894-1969) Margit står i det soligaste hörnet av parken.

Alla skulpturer fanns inte på plats pga det pågående bygget, men om ett år ska parken vara återställd och den nya konsthallen färdigbyggd, så då kan det vara värt att göra ett återbesök! "Trevligt utflyktsmål", tyckte många av medlemmarna.

Läs mer om skulpturerna [här](#)

090804

Karlbergs-Bro koloniområde

På kvällen den 4 augusti besökte ett femtontal medlemmar en okänd trädgårdsidyll i centrala Stockholm: Koloniområdet KarlbergsBro på

nordvästra Kungsholmen. Det var Gillets medlemmar Berit och Olle Thorstensson som inviterat till ett besök på sin ärvda kolonilott och

även till en visning i området. Det lilla området med 19 odlingslotter ligger intill Ekelundsbron alldeles invid Karlbergskanalen. Det är en lummig pärla där båtar sakta glider förbi och där joggare passerar. Koloniområdets ordförande Sven Nelander guidade gruppen och gav den historiska bakgrunden - koloniområdet har fyllt 100 år. Sven berättade om Karlbergstull och om brovakten, som också hade odlingslott, och pekade ut fästet för den gamla svängbron som en gång gick över kanalen.

Besökarna gick i gångarna mellan trädgårdarna och tittade på de små välskötta stugorna och täpporna, häpnade över praktfulla liljor, suckade längtansfullt över magnifika höstanemoner och räknade kaniner som är områdets gissel - om än söta. Efter den trevliga vandringen bjöd Berit och Olle på smörgåsmat i sin trädgård som konstigt nog kändes rymlig. Stugan, däremot, är så liten att sängen som står längs hela gavelväggen inte räcker till för Olle, men så är han ju lång och ståtlig förstås. Det var mycket trivsamt att sitta i den lummiga grönskan och prata och titta på båtar. Tack Berit, Olle och Sven för en mycket trevlig kväll!

Bland kolonilotterna i Södersätra

Britt-Marie Lindqvist (i rött) guidade en odlings-intresserad grupp (10 st) runt lotterna i Södersätra koloniområde. Där finns väldigt olika slags lotter: välskötta, mindre välskötta och totalt oskötta!

I en del står snörräta rader av grönsaker och i andra dyker olika slags blommor upp lite här och var.

Det var en ganska kylig kväll, men det gick att sitta och fika under tak i den lilla stugan i området. Två personer avvek efter visningen, men de som var kvar verkade nöjda, speciellt med att se ett område dit de inte kommer varje dag.

Trädgårdsvandring hos familjen Sayar

Den 22 juli fick ett tio-tal gilletmedlemmar njuta av en underbar, ljummen sommarkväll i Haidi och Medhi Sayars fina trädgård. När huset köptes - för ca 20 år sedan - var kravet (enligt Haidi) att köparen skulle vara trädgårdsintresserad. Trädgården som ägdes av ett äldre par var då ganska nersliten. Haidi berättade hur hon genom åren planerat, köpt,

bytt, planterat och flyttat om perenner, buskar och träd för att få en vacker, omväxlande trädgård med ett stort antal växter i många "rum". Mitt i den prunkande trädgården finns ett stort växthus. Det senaste projektet har varit att anlägga ett "wood-land" på den plats som tidigare varit full av kirskål.

Som vanligt bjöds vi på kaffe, te och denna gång en underbar kaka med varm hallonsylt.

Trevligt trädgårdsprat avslutade kvällen.

090712

Trädgårdsvandring på Arholma ö

En härlig, solig dag besökte 15 medlemmar Ulf Blanche och hans familj på Arholma i vår underbara skärgård. Läs mer om Arholma [här](#). Vi möttes vid båten av Ulf, som började med att berätta lite om ön och dess historia. På Arholma reses en majstång/ midsommarstång av Åländsk typ som ska symbolisera en segelskutas mast med resta segel. Efter en halvtimmes promenad kom vi fram till tomten och Ulf sa: "Irène sköter trädgården och jag stökar till", dvs Ulf odlar rosor i mängd, drar upp dem från nypon, och gräver därför upp odlingsbäddar för

dem som står på tillväxt, för dem som har stått ett år osv, för att inte tala om alla 100-tals dahlior. (Läs mer om Ulf's dahlior under [Länkar](#).)

Efter en välkomnande kaffepaus vandrade vi runt på tomten och beundrade alla rosorna som stod i full blom, särskilt honungsrosen R. Helena Hybrida, den vita Nevada, den doftande Standwell Perpetual, som först är rosa och sedan blir vit, den praktfulla Aichan och alla pimpinell- och nyponrosorna. Margaret Hilling (på bilden nedan). Vi såg också potatis- och lökodlingar, meterhöga jordärtskocksplanter

och samt orkidéer och mycket mer. Ulf använder sig av "Slow Gardening", t ex en hortensia som stod i 15 år utan att blomma flyttades till soligare plats och blommade året därpå, dvs ge aldrig upp! Vidare vandrade vi ner till havet

och den nybyggda bryggan som delas av 12 familjer. På vägen dit pekade Ulf in i skogen här och var, där han planterat ner skott av vildrosor. (Se även Ulf's foton av vildrosor på Arholmas hemsida [här](#).)

Under vår promenad hade familjen dukat upp silllunch på altanen och vi lät oss väl smaka. Därefter gick medlemmarna på olika upptäcksfärder på ön eller drog sig ner till kajen och tog båten in till Stockholm eller senare passbåten till Simpnäs för vidare färd hem med buss eller bil.

Uppe i den välkända Båken pågick konstutställning, som man kunde se om man vågade sig upp för den branta, smala trappan. Utanför var utsikten vidunderlig över havet och bergen runt omkring inbjöd till solig paus. Hela dagen blev en riktigt härlig, minnesvärd sommarsöndag. Tack Ulf och Iréne med benäget bistånd av ungdomarna!

090709

Trädgårdsvandring hos Susanna Rosén

Denna vecka gästade Gillet Susanna Rosén på Stråkvägen. Det hade slutat regna och 18 entusiastiska trädgårdsvandrare fick uppleva en trädgård med växtlighet som påminner om en ljummen, lummig och fuktig regnskog. Över tioalet fruktträd sedan förra seklets första hälft vakade över rabatter med perenna växter och buskar som får sköta sig själva och växa fritt. Klematis, rosor och mängder av krolliljor trivdes i skuggan av träden. Kaffe, te, mm på stående fot i den doftande trädgården avslutade den intressanta och sköna sommarkvällen. Tack Susanna !

090701

Trädgårdsvandring hos Lundmarks

Ett antal "Gilletmedlemmar" besökte Alice och Olle Lundmark på Skansvägen 8, en bra bit upp på Brunkebergsåsen, med utsikt över Edsviken. Genom åren har Alice och Olle omvandlat ett sluttande stycke grusås till en underbar terrasserad trädgård, smakfullt planerad med en fin blandning av våra vilda växter och kulturväxter.

Såväl rosenbersån som pionerna stod i full blom och doftade ljuvligt i den ljumma sommarkvällen, som avslutades med att vi inte bara fick avnjuta utsikten över Edsviken utan också njuta av gott kaffe, te samt Alice's hemlagade pajer.

090629

Trädgårdsvandring hos Hans Magnusson

Naturligtvis var Hans' obelisk sträet vassare än de som tillverkades på årets snickarkurs, men vad annat kunde förväntas hemma hos "snickarläraren". Han hade lagt till lite på sin egen. Nu klättrade en clematis uppför det grönmålade träet.

Vi var 10 st som tittade runt på kryddodling (Den höga växten heter Hjärtstilla, meddelar Hans), 100-årigt äppelträd med ihålig stam (men som ändå gav frukt), nyplanterad syrén (födelsedagspresent), plommonträd, pelarrönn, liljor och allt mycket välordnat. Det kommande projektet är en plats belagd med gatsten för trädgårdsmöbel. Hittills var gräset bortgrävt och stenarna låg i en hög. Det var varmt och hemgjord flädersaft med likaledes hemgjord rabarberpaj och blåbärstårta smakade underbart.

090628

Resa till Löta och Julita

Söndagen den 28 juni genomfördes första delen av föreningens tioårsjubileum med en bussutflykt till LÖTA och JULITA - en dag med strålände solsken och mycket värme. Klockan 8 lämnade bussen Häggvik med 38 förväntansfulla medlemmar. Resan till det första etappmålet gick snabbt och vi var vid Löta trädgårdscentrum och Löta trädskolor en halvtimme innan de öppnade. Göte Boberg som driver anläggningen tillsammans med sin fru Anita låste dock upp grinden för oss och hälsade oss välkomna med en bra presentation av anläggningen. Löta Trädskolor startades

redan år 1907 av Götes farfar Karl Gustav Boberg. Löta odlar årligen ca 30 000 trädgårdsrosor. De har dessutom en omfattande odling av buskar, bärbuskar och klängväxter i krukor. I butiken hittade vi förutom ca 750 olika sorters rosor, 1200 olika sorters perenner, ett brett busksortiment, fruktträd samt prydnadsträd i olika storlekar och former. Vi gick först runt och tittade, men sen kom habegäret fram och vi plockade alla på oss någon eller några växter. Beroende på konjunkurläget (?) blev bussen dock inte lika välfylld som i Söderfors!

Efter att vi intagit vårt medhavda kaffe kunde färden fortsätta mot Julita. Väl framme i Julita avtogade större delen av sällskapet till Vårdshuset för att äta en god lunch, medan några som medtagit egen lunchkorg hittade någon härlig plats i parken för sin picnic. Därefter återsamlades vi för en guidad tur i park och huvudbyggnad. Julita gård, Sveriges lantbruksmuseum, ligger mycket vackert vid sjön Öljaren och sorterar under Nordiska Museet. Den guidade turen omfattade stora huset och äppelgenbank - museet har flera hundra äppelträd varav cirka 50 sorter ingår i den Nordiska genbanken -, rabarberodling - cirka 70 olika kloner, som skänktes till museet av SLU - och inte minst den stora pionodlingen, vilken prakt och färgexplosion!.

Vi kom vid absolut rätt tidpunkt då rosor och pioner blommar som mest. Klockan 5 påbörjades hemresan, som gick via Enköping för att slippa köerna vid Södertälje och vidare upp mot Essingeleden. Ett kortare fikastopp gjordes vid Strängnäsbron och i god tid före klockan 8 kom vi tillbaka till startpunkten. Sedan återstod bara att bära hem dagens fynd och kanske till och med att plantera dem hemma i trädgården.

Tack Haidi för den fina resan som du fixat för oss, men som du tyvärr inte kunde delta på

själv!
090624

Trädgårdsvandring hos Ahlqvists

En skön sommarkväll i juni, i en vacker trädgård hos det trevliga paret Bengt och Märtha Ahlqvist, gick drygt 10-talet medlemmar runt och beundrade många års trädgårdsspyssel, närmare bestämt arbete sedan 1953!

Framför det gula tegelhuset reste sig en gigantisk cypress, som trots sin storlek klippts ner två gånger, 5 m varje gång.

På framsidan växte en antal gamla äppelträd som var omsorgsfullt klippta till vacker form.

Bakom huset fanns växthus med bl a tomater, vidare potatisland (numera endast en rad), hallonland samt rabatter med slingrande stenläggningar och i mitten en plaskande fontän i damm som gillades av småfåglarna till glädje för människorna.

rosor m m.

090616

Trädgårdsvandring hos Kullgrens

Vi hade tur med vädret, vi 14 som besökte Ingvald och Anna-Lena i deras härliga trädgård. Det hade ju regnat intensivt i flera dagar före trädgårdsvandringen. Nu fick vi vandra på en härligt tjock gräsmatta och titta på frodiga rhododendron och olika woodlandsväxter i ett hörn (det fanns till och med en järnek) under gigantiska träd.

Bengt berättade att han började säsongen med tulpanlökar i växthuset, vilket gjorde att tulpanerna där inne fick vara ifred för rådjuren, som annars hälsade på ibland.

Vid trädgårdsmöblerna stod krukor med kraftiga begonior med stora, hängande blommor. Där lät vi oss väl smaka av hembakad rulltårta och annat gott i solen och kunde därifrån blicka ut över blommande pioner och

Bland annat stod där ett fantastiskt jättestort körsbärsträd. Vem har sagt att man måste nå upp och plocka alla bär? Fåglarna kan ju också få några godsaker. Området runt pool och pergola var mycket inbjudande med en överdådig honungsros som hade tusentals knoppar, Där såg vi också vinrankor, pelargoner och medelhavsväxter. Över pergolataket vällde en blommande paradisbuske. Hallonbuskarna var manshöga i kökslandet, sparrisen tittade upp, potatisen trivdes i sina hinkar och perennerna var praktexemplar allihop. Undrar hur han gör? Det måste väl vara hästgödseln...

I ett annat hörn spelade en fontän i en liten damm och därintill pågick nyanläggning av ett parti där en 5 m hög tujahäck huggits ner och ersatts med ett staket. Invid entrén hade Ingvald gjort en ny yta med stensättning och mjuka former. Det kändes välkomnande.

Det gjorde även fikastunden efteråt med Anna-Lenas hemgjorda hallon- och rabarberpaj.

Garden Aquatica

När Garden Aquatica -långt söder om våra vanliga jaktmarker - bjöd in till visning, trotsade en grupp medlemmar rusningstrafiken för att njuta av vatten i trädgården. Det är svårt att tänka sig att den underbara, kuperade vattenträdgården vid Åvavägen var en vanlig skogsbacke för bara några år sedan. Nu plaskade vackra bäckar mellan stenarna, vattenytor blänkte och speglade rhododendron och vattenväxter, och små fontäner tillrade och stänkte. Margareta Fernström visade oss runt. Här fanns verkligen allt för vattenträdgården - och mycket för vilken trädgård som helst:

Statyer för alla smakriktningar, stenbänkar, rosenbågar, växthus, vattenväxter, japanska broar, vattenplantpåsar, dammfiskar, fontäner, pumpar...

Visningsträdgården var lummig med många japanska inslag, bambu och mycket rhododendron. De slingrande stigarna ledde oss från rum till rum, alla med olika karaktär.

Visningen avrundades med förfriskningar i caféväxthuset, en dröm i vitt och milda pastellnyanser.

Växtbyte

Trädgårdsmöblerna fick rum på det stora "däcket" under äppelträdens kronor och under fikastunden fortsatte utbytet av odlingserfarenheter. Tack vare det vackra vädret hade Lena förstått att det skulle gå åt många rabarberpajer och det blev inte en smula kvar! Tack Lena!

Ännu en tradition (2:a året) har gått av stapeln: växtbyte hos Lena Boström! Över 30 st ivriga plantsamlare kom och som vanligt diskuterades det om jord-kvalitéer, bästa odlingsläge, sorter och dylikt. Där fanns allt från tomatplantor, kryddväxter, blommor till skuggväxter och de flesta plantorna bytte ägare. Vissa "blir av med" sitt överskott och andra får gräva nya hål i gräsmattan eller rabatterna. Det är också roligt att berätta att de plantor man fick med sig hem förra året har tagit sig bra i sin nya miljö.

Odla ekologiskt, Rosendals trädgård

Trädgårdsmästare Lars Engström guidade 26 medlemmar runt i Rosendals trädgård och stannade särskilt länge vid grönsaksodlingen, som är hans speciella skötebarn. Lars berättade där att det går åt massor av sallad och 600 plantor sätts ut varje dag! Innan dess hälsade Lars oss välkomna inne i ett av växthusen, där odlingsbäddarna stod i rader, och berättade bl a att "själva marken är en del av Kungliga Djurgården och Nationalstadsparken, men Rosendals Trädgård drivs sedan 1982 av en helt självförsörjande stiftelse, som arrenderar

mark och byggnader av Djurgårdsförvaltningen. Stiftelsen Rosendals Trädgård har inga statliga eller kommunala bidrag eller någon annan form av sponsring, utan all verksamhet bekostas av avkastning från butiker, kafé, bageri, kursverksamhet och trädgårdsvisningar." Läs mer om de kungliga anorna här:

<http://www.rosendalstradgard.se/section.php?id=00000029>

Det nyaste tillskottet i trädgården är ett "rum" för stilla ro och eftertänkte med en underbart vackert skulpterad ängel i sten.

Den vackra äppelträdgården med perfekt ansade träd är en annan njutning att vandra i. Nedanför det gamla orangeriet står vinstockarna i prydliga rader, men några druvor blir det inte att göra vin på, för dels tar fåglarna några och dels provar besökarna smaken ("jag ska bara ta en").

Rosenträdgården bredvid blir vacker att skåda längre fram på säsongen. Allt odlas ekologiskt och allt som serveras i caféet och som kan köpas i butiken är KRAV/ekologiskt framställt/odlat. Komposteringen, som är trädgårdens grund, består till största delen av hästgödsel och trädgårdsavfall.

Den annalkande snålkalla blåsten och regnet som hängde i luften gjorde det extra skönt att efteråt smälta allt i caféet med te/kaffe och smörgås.

090509

Snickarkurs hos Hans

På lördagsförmiddagen samlades 5 snickarsugna gillesmedlemmar (alla kvinnor!) hos Hans i Rotebro för årets hantverksdag. 3 stycken började raskt tillverka blomsterobelisker, medan de andra 2 gjorde varsin ställning till blomsterlåda. Efter några timmars ivrigt snickrande sög det i tarmen, varför en trerätters lunch satt fint. Huvudrätten - en kassler- och rislåda med purjo - döptes raskt om till snickarlåda av deltagarna! (Se

under punkten Recept.) Sålunda stärkta återgick alla med stor energi till sina skapelser och vid 5-tiden baxades blomsterobelisker respektive blomlådeställningar in i bilar för hemtransport. En erfarenhet från dagen var att man aldrig kan lita på byggbeskrivningar i böcker, då mått kan vara helt fel! Med material från förrådet klarades dock denna sinkadus. Dagen var mycket välorganiserad och trevlig och deltagarna beundrade inte bara Hans kokkonst utan även hans snickarhändighet.

090507

Trädgårdsbesök i Duvbo

Säsongens första trädgårdsvandring lockade närmare 20 besökare trots att det var match på TV och trots att vädret var råkallt. Att få titta på salamandrar i Lottas och Georgs damm smällde högre. Det var förresten inte bara salamandrar som bjöds. Trädgården var som vanligt spännande med nya anläggningar på gång, vacker köksträdgård, prydlig kompostanläggning, spännande mini-trollskog (med Linnéa och mini-tjärn!), uggleholk, igelkottsbo, magnolior, blåregn och växthus. Allt var ju lika intressant att titta på och diskutera som vanligt. Lotta sa att hon blivit

"stenrik" och visade på minst ett halvdussin jättesäckar med stenar och grus som var staplande i ett hörn. Sommarens pyssel!

Som grädde på moset kom så salamandrarna i stora dammen, fantastiska små drakar som liksom svävade i vattnet. De var många, väldigt många, och granna i sina spräckliga kostymer.

Som fin avrundning bjöds värmande dryck och goda hembakade kakor.

090423 090428

Dyngträff Boda Gård

Boda Gård har inte bara maffiga gödselstackar av olika ålder och förmultningsgrad, utan ligger dessutom vackert och i hagarna går 3 stora vackra hästar samt en shetlandspanny och betar. Gårdens katter roade sig med insektsjakt och det hela var mycket idylliskt. Flera medlemmar hade letat sig hit och med redskapen i högsta hugg skottade de vant i gödsel i sina medhavda påsar som därefter forslades på pinnor och skottkärror de ca 50 m till parkerade bilar.

090425

Backsippor i Calmare Hage

Vattnet låg blankt i strandkanten där vi slog oss ned för att äta våra matsäckar. Det gjorde gott i själen!

Dagens utflykt till Calmare hage gjordes i det vackraste vårväder man kan tänka sig, och fåglarna sjöng och fjärilarna fladdrade. Kullen med backsipporna var vackrare än den någonsin varit. Blommorna stod tätt, tätt och skiftade i olika rosalila nyanser. Runt om blommade violer och vårlök. I lövlunden hittade vi också nunneört, blåsippor och vitsippor.

090421

Orkidéer

Gillet gästades denna kväll av Olle Klaar, styrelseledamot i Uppsala Trädgårds-sällskap. Olle berättade att han har över 300 orkidéer hemma, så hängiven odlare är han och mycket kunnig. 40-talet orkidéintresserade fick många värdefulla tips (läs mer under just Tips). Det finns många arter och de flesta växer runt ekvatorn; en del växer rakt upp, en del åt sidan, de kan växa på stenar, träd eller i skog på marken. Olle hade burit med sig många vackra orkidéer och efter pausen fick vi lära oss hur man planterar om, så visst blev vi inspirerade att börja eller fortsätta att odla dem. Det finns mycket att läsa och lära om dessa växter och därför tipsade Olle om dessa hemsidor:

www.lidaforsgarden.com/orchids
www.orchidsbypost.co.uk

090319

Viola på Drottningholm

Viola-utställningen i en salong i den vackra Drottningholmsteaterns hus lockade en stor grupp Gille-medlemmar. Alla var "hungriga" på en glimt av våren - och en sådan glimt (och doft) bjöds det verkligen på! Gunnar Kaj hade gjort underbara arrangemang av penséer i stora mängder och även av andra vackra vårblommor och kvistar. På piedestaler och bänkar stod mängder av krukor med violer och penséer. Dessutom var ett par 1700-talsmiljöer uppbyggda; en för att hylla Linné och en för att ge en antydning av violvurmen som började på Napoleontiden. Drottningholmsteatern hade

lån timer vackra dräkter och annan rekvisita.

Våra kunniga guider berättade om viol- och penséodlingens historia, om det första framkorsandet av en stor blomma med kattansikte, om tävlandet mellan brittiska och franska penséodlare, om odlingssällskapen och mycket mer. De besökare som var i riktigt stort behov av lite personliga vårkänslor hade också möjlighet att köpa med sig plantor hem.

Vandring i Tyrolen

Göran Eriksson är en entusiastisk odlare och trädgårdsskribent med stort botaniskt intresse. Han reser mycket och gärna och kunde därför dela med sig av sina upplevelser bland berg och blommor i Tyrolen. Blommor finns upp till 2800 m höjd. När man vandrar på stigar som är smala, men ändå stigar, men ibland enbart är en klipphylla att klamra sig fast vid, kommer man fram till alpstugor som går att övernatta i. De ligger på mellan 1000 och 2500 meter över havet och är av skiftande kvalité: 10 madrasser på rad på loftet eller eget rum med dubbel- eller våningssäng och allt där emellan. Det som är gemensamt med alla är den hisnande vackra utsikten; glaciärer, snöklädda berg, djupa dalar, "svenska sommarängar", hotande svarta moln eller underbara solnedgångar. På vandringarna stötte Göran med familj på hela mattor av alprosor, blålila och vita stormhattar, vårkragar, sippor, ranunkler och många andra cm-små blommor i mängder samt turkosfärgade alpsjöar. Ibland dök det t o m fram murmeldjur. Vandringssäsongen börjar kring midsommar och slutar i mitten av september. En gång blev familjen insnöade i en fäbodstuga den 1 augusti!

Fjällveronika och Rosenrot

090308

Kistamässan 5-8 mars

Även i år har Gillet haft en monter på vår närmaste trädgårdsmässa och ännu en gång var det Haidi Sayar och Lotta Erdelyi som tog på sig monterdesign och planering. Det är alltid lika roligt att stå på mässa och prata trädgård med dem som stannar till en stund. Flera nya medlemmar har det blivit och det var ju väldigt trevligt.

Victorianska trädgårdar/Årsmöte

Efter att årsmötet avslutats (protokoll finns), berättade Elisabeth Svalin Gunnarsson om hur trädgårdar sköttes under den victorianska eran, i England mellan år 1850 och 1901, i Sverige mellan 1870 och till 1:a världskriget bröt ut. Elisabeth Svalin Gunnarsson är kulturvetare, skribent och förbundssekreterare i Riksförbundet Svensk Trädgård.

I England odlades det i godsens stora arealer, i medelklassens mindre trädgårdar samt i arbetarklassens små täppor. Överallt var man uppfinningsrika och minst lika duktiga som i modern tid. Elisabeth visade bilder från ett av godsen utanför London. Där hade man spaljerade fruktträd och vinbärsbuskar, hus för

lagring av frukt under vintern, växthus med vindruvor, fikon, persikor och meloner som hängde i fina nät. Melonfrön, förresten, bar trädgårdsmästaren i västfickan, för att dessa frön gror bäst andra året. Jordgubbar kunde man skörda från maj till september och det fanns en mängd sorter.

Konstgödsel började komma fram vid denna tid. Trots att man hade hästar med flera djur räckte inte den naturliga gödseln till.

Man hade också massor av redskap för olika jordar och växter, olika spadar, vattenkannor och skottkärror - många fler än idag. För att inte tala om gräsklippare - verkligt finurliga uppfinningar.

Tyvärr fanns också "pest control", dvs ogräs- och odjursbekämpningsmedel av typen arsenik, kopparvitriol, blymönja, svavel och nikotin att bespruta med. Tunga gifter i växthusen alltså! (Läs engelska deckare!)

Hygien hade man också fått upp ögonen för. Viktigt i växthusen! Vid årsskiftet 1900 började man med trädgårdsutställningar och kvinnorna deltog här också (inte längre iförda hellånga kjolar heller). Man visade upp finaste grönsakerna och dahlior blev populära med alla sina färger och sorter.

Trädgården är ju inte bara arbete, utan även vid denna tid tog man sig tid att vila i snillrika vilstolar med solskydd eller i hängmattan: Lust och Arbete!

Italienska trädgårdar

Italienska trädgårdar var ett ämne som drog nästan fullt hus mitt i mörka vintern. Ann Larås, som utvecklat ett stort intresse för trädgårds-konstens historia, tog sina åhörare med på en resa genom århundradena - likaväl som kors och tvärs genom Italien. Hon koncentrerade föredraget kring gamla, publikt öppna och välbevarade trädgårdar. Dessa hade varit svåra nog att hitta och komma in i. De privata var i det närmaste omöjliga att få se. Till underbara bilder berättade Ann om dessa ofta gigantiska trädgårdar som skapats av mycket välbärgade människor från antiken och ända fram till 1900-talet. Det blev mycket tydligt att den italienska synen på blommor skiljer sig

från vår. Den är mer ceremoniell. Det är inte vanligt i Italien att plocka en bukett vilda blommor. I det italienska trädgårdsarvet är växter därför ofta arkitektoniska element på samma sätt som pelare, vattentrappor och skulpturer. De äldsta trädgårdarna bygger ofta på symmetri, upprepning, perspektiv och massverkan. På 1500-talet började vattnet i trädgårdarna spela en stor roll och broderiparterrer anlades efter fransk förebild. Intressant för en svensk att höra är att trädgårdar var platser där människor umgicks, åt och förlustade sig - och gjorde affärer! På slutet av 1700-talet började man skapa inslag av landskapsparker och lite senare lät man sig influeras av Orienten genom att till exempel placera turkiska kioker i trädgårdarna. Det var en mycket lärorik kväll och de flesta åhörare gick nog från föreläsningen med en stark längtan till Italien.